

CARATI JŌ PJĒ WỲR Pawrō Jō Kàhhôc

Ŷhŷ, pê Pawrō pê Jeju jarkwa namemprar catêjê nõ, ne ma Carati jõ pjê kamJeju na mehkwÿ mehkrí atajé mã, pomcu me hõ kàhhôc cahyt ita kujate. Na pê hõ kàhhôc japry ita pê **Carati Jõ Pjê Kam Jeju Na Mehkwÿ Jakrã Mehkrí Atajé Wỳr, Pawrō Jō Kàhhôc** (Carati).

Ne ihkàhhôc ita kam, cute me cumã ihhêj xi catêjê cawpa to hajýr he: “Nee hipêr me cute me Juta catêjê te amji kam me hapac xà wej tûm atakôt me ipa xà nare. Jû wỳr quê Pahpãm pahte me pajàpén xà impejti ton itajé kôt, me pahna amji capa. Ne jû wỳr quê me panquêtjê me, jûmcaca xà kôt me papa xà ita kôt, Pahpãm me pahna amji capa. Ne Jeju to quêt amji mã me pahhimpej, ne kam me pahhônco, mã cute me pamã pahteamji kam me pajapac xà intuwti jõr xà ita kôt, quê ha Pahpãm me pahna amji capa” hajýr.

*Pawrō te amji kôt harën xà
Me Hâpén Xà 16.6; 18.23*

¹⁻² Hâpà me ikwÿ pê Jeju na mehkwÿ, ca Carati jõ pjê kam ame akrí atajé. Ipê Pawrō, ne ipê Jeju jarkwa na iprar catê. Ne itea wa ijarkwahyr, mã ijarkwa kôt cute me amã ihkàhhôc ita ton. Ne Jeju jarkwa na iprar xà ita caxuw nee jûmjê xûmre te me icapi nare, ne nee jûmjê xûmre

kôtPahpām te icapi nare. Ne quêt Jeju Crixtô me, Hūm pê Pahpām te hacpÿa mā to ihtîr ata me ri ajwar ijâpén xà ita caxuw icapi. Ne ita ri Jeju kam ajp n to me pahte amji to me pahkj j  kw , icah  na mehkr  itaj  te me am  amji jar n kujah c.

³ Im  Pahp m p  me paj  Inx  me, me paj  Pahhiti p  Jeju Crixt  te me ato impejti na me ato pr m. Ne cute me acapr , ne me acaxw m p  me acaxw n kam me am  me acar cti, impejti j r to ipa na, im  me ato pr m. ⁴ He Pahp m m  me pahcunea p  mehk n ton cat j , cw jr p  r  iht jme pahk n m  me pax r x . Ne p  Jeju ihtyc m  amji g . Cute me pahk n m  me pax r x  ata p  me pahto cator x  caxuw cum  amji g , m  me pancw jr p  ihtyc. M r qu  pj kam, cute me amji kam hapac x  k n ita p  me pahto cato. H , ita na p  me Pahp m p  me paj  Inx  Cati ihkra p  Jeju Crixt  to pr m. ⁵ Cw jr p  r  im  amcro cunea kam me pahte Pahp m m  me:

— Mehcunea jir a p  qu t acatihti, ne apejti rohn tti m  — haj r to pr m. Ampeaj kam!

*Cu ha cute me pam  ihh j cat j  par nare
Roman 16.17; Coroxo 2.8; 2 Petr  2.1-3*

⁶ P h p ! M  ajte x mte ram  me ate, p  Jeju h h capr a kam amji k t Pahp m w r pry ata k t me ana ahw , ca ihk t me am r cahtiri, ram  ate me cum  hikran! P  Pahp m Jeju te amjikam hapac x  na ihk t me am r pr mte me ana ahw , ca ihk t me am r cahtiri ihh j ne ram  ate me cum  hikran! Ne ajte ita caxuw Pahp m w r ajteare m , me am  j m te amji

kam hapac xà nō ita kôt ame apa. ⁷ He xà ajkī ampeaj kam me Pahpām wyr pry jāhtō? Hāpà! He Jeju te amji kam hapac xà ita pē ri pry pyxit peaj ata, Pahpām wyr. Wa ite curijūmjē itajē te Jeju te amji kam hapac xà tête ame girēn to me ipa na me garēn par. Ne cute me amā ampo to hahkre xà atajē kôt ri, me akrā cunī pit. Neihtyj Jeju te amji kam hapac xà pejti ata to me amā ihhēj to me ipa. ⁸ He imā jūm te Jeju ràn xà na ajteare mā me amā ampo kēn to hahkre catē atajē to, Pahpām te Xatanaj jō cuhy catia ata kam, mehkēn mā me mēn rohnȳtti mā na, me to prām. Wa ha meite mān Jeju ràn xà na ajteare mā me amā ampo to hahkre na, wa ha ityj Pahpām te me ito kēn na, imā amji to prām. Ne quē cōjkwa pīn Pahpām māmemprar catē nō wrȳ, ne Jeju ràn xà na, ajteare mā, me amā ampo to hahkre na, quēha ihytj imā Pahpām te cuhy catiaata kam ihkēn mā mēn na, imā to prām.

⁹ He pē wa mam me amā ampo to hahkre, pē ca ahna me amji capa ata ràn xà na, xà wa ha ajkī hipērajteare mā ihkaj na me amā ampo to hahkre? Hāpà, wa ha hipēr me amā ite to hahkre xà atajē to pit mā hahkre. Ne quē ihhēaj to jūm ita, Jeju ràn xàna, ajteare mā me amā ampo to hahkre ata ri, imā Pahpām te cuhy catia kam ihkēn mā mēn rohnȳttimā na, imā me to prām.

¹⁰ Ne por ame amā ihhēj to ipa, ca kam me akrā cunīhti atajē ri, ito meamā ihhēj to hane he:

— Por Pawrō me amā ampo to hahkre atajē kôt hamreare. Ne ate mehkīn prāmte ri ame amā ihcakōc to ipa — hane. Wa nee meate me ikīn prāmte ame amā icakōc nare, ne quēt Pahpām

te ikīn prāmte, wa ame amā icakōc. Wa pjē ita kam ite amji to mehcajpuaw prām na mā, wa ha nee cumā ijàpēn xà, pē Jeju mā iprar catē ita, mā ixàr nare.

*Pê Jejua harkwa na imprar catê na Pawrô xām
Me Hàpēn Xà 26.9-20*

¹¹⁻¹² He por atajē te hanea ne, pom ite me amā ampo to hahkre xà itajē, nee Pahpām pīn cator nare na me harē. Cwýrjapē Jeju kam me ijkjējē, wa ha ita cunea na me amā amji jarēn to capô partu ne. He wa nee ite ikrāa kamita to amji kam ijapac, ne ame amā harēn nare. He nee jūm xūmre te me caxuw imā hōr nare, ne nee jūmjē te me caxuw imā ita to hahkre nare. Ne Jeju Crixtô te ri imā itajē cunea jahkre pej na iton, ne imāipēr.

¹³ He pê ca ramā me ijarēn pa, pê wa ajco mam Juta catêjē te amji kam hapac xà kôt ipa xà ata kam, pê wa ajco Pahpām na mehkwy jahkre kêt kam, ijàprêa kam ipa. Ne cute me amji pupun xà kēanre na me ton to ipa. Ne ajco ite me to hamre prāmte ihcunea na me ton to ipa. ¹⁴ Ne pê wa amcro atajē kam, ajco me ikwȳ pê Juta catêjē te amji kam hapac xà kam, me ikwȳ pê ajkam me icati jirōa pê catyt kam, me iquêt xwÿpê Mojxe te me hapackrexà kôt ipa. Ne pê wa ajco me iquêtjê caca xàa kôt, caxwām catia mā, catyt kam ipa na ajco amji to ahcukij.

¹⁵ He pê wa cormā ipȳm nare kam, pê ramā Pahpām hàhcapriā kam amjia kôt amji mā icapi, ne ina ahwȳ, cumā ijàpēn prāmte. ¹⁶ Wa ite mehcahkrit pê, por me cupê Juta catêjē nare

atajê mā, Jeju jarēn, ne ipērprāmte, pê Pahpām imā ikra jahkre ne imā cupē. Ata caxuw pê wa nee jūm xūmre wŷr ipicahur nare, cute imā Jeju te amji kam hapac xà to hapackre prāmte. ¹⁷ Pê wa nee hanea ne Kr̄ipinkrēn wŷr itêm, ne mam, icumam me cupê Jeju jarkwa na memprar catêjê atajê nō cukij nare, cute imā Jeju te amji kamhapac xà to hahkre prāmte. Ne ma cama Pōcaprýhti jō pôti kam me hamreare ata wŷr itêm pyrentu. Pê curia Jeju imā cute amji kam hapac xà to hahkre, jirô pê mā wa ma, Tamatcô jō kr̄i wŷr ite amji jaxâr.

¹⁸ Ne pê wa Kr̄ipinkrēn wŷr itêm nare to amji to caku to incrê, jirô pê, pê wa cormā Petrô pupun. Ne cumā icakôc prāmte Kr̄ipinkrēn wŷr tē, ne icato, ne curia cahê na amji to putwrÿ jîkjê to hamre. ¹⁹ Pê wa nee Jeju jarkwa na memprar catêjê nō pupun nare, ne ite Tijac pê Jeju tō te amji to hapu na kjê atame, Petrô pit pupun. ²⁰ He ampeaj kam wa Pahpām kam mare mā, me amā awjarê, pom wa ampo cuneato awjarê itajê, nee mā ihêj xi nare, ne ampeaj kam pê Jeju imā to hahkre. ²¹ Pê wa Petrô pupun jirô pê, ma Xiri jō pjê me, Xirixij jō pjê kam amehkr̄i atajê kwÿ kôt apu mō.

Pê Jeju Pawrô te amji kam hapac xà cunea to antuw

²² Ne pê amcro atajê kam, nee Juta jō pjê kam JejuCrixtô na mehkwÿ atajê me ijahkre pej, ne mento jia to me ipupun nare. ²³ Ne pê cama ajco me cumā me ijarêñ to hane he:

— Por pê Pawrô ajco Jeju to amji mā me paahimpej tête me pahcahpêrkà ata ri, ita caxuw iħtŷjmehcunea mā, cute amji mā Jeju to mehhimpej na me ton to ipa — hajŷr na cute me ijarēn par. ²⁴ Ne cute me ijarēn par xà ita kôt ri, iħtŷj Paħpām to amji mā me hàmnān to me ipa.

2

*Pê mam Jeju jarkwa na memprar catêjê atajê
Pawrô pejti na harē
Me Hapen Xà 15.1-11*

1-2 Ne ina caku te cwatôxi jirô pê mā, Paħpām te hacpŷa mā Kr̄ipinkrēn wŷr itẽmto imā hūjarēn, wa ite impar, ne ma amji jaxār. Ne ma amji kôt Parnap me Tito pê Crec catêjê nō ata me, me pra, ne curi me icator. Ne ite Jeju namehkwy jō pahhi catêjê pit me, me cuprōn, wa ite me cumā mehcakrit pê Juta catêjê nare atajê, mā Jeju jarēn xà atajê cunea na, amji jarēn. Neampo na wa ite cumā catyt kam amji jarēn to hajŷr? Iħtŷj ame ite amji kam ijapac xà ita kôt hamreare na mehcāmjī cupate, wa ite me cumā harēn par. 3-5 Mā cute me, ite me cumā harēn xà ita na me ipar, ne ahna me cumā impejti. Mā ikôt mehkwy cator atajê te me cupê Jeju na mehkwy na me cumāamji jarēn. Ne hamreare, imāa cama ame cumā mehhēj. Ne ampo na ri curi me cator? He cama cute ame ikôpīr prāmte, mōrmō wa ajkī Juta catêjête amji kam me hapac xà me, Mojxe xwŷ te me hapackre xàa kôt, ajkī me mō. Mā cute ahna me ipupun prāmte, curi me cator. Ne cute me ikôt mōr catê pê Tito pupun, mā nee

cupê Juta catêjê nõ nare, na pê neeme ipê Juta catêjê caca xà kôt amji mã impy kà kwÿ jakep nare. Cwÿrjapê ri me imã:

— Ampo na mã ca me pancaca xà to pahte me amji pyràc xà kôt, nee ate me Tito mã impy kà kwÿ jakep nare? Me imãa, me cupê Jeju na mehkwÿ cuneate hanea ne ihtÿj me panquêtjê te amji kam hapac xà to, cute me amji pyràc xàatajê cunea kôt me ipa xà — hajÿr. Wa nee ite me kam ijapac nare, ne cama, ma ame amji pê cute amji kam me hapac xà ita cunea curê. Ampona? He wa nee me iquêtjê caca xà itajê me, Jeju te amji kam hapac xà impejti ita to me ipicacwÿr prãm nare. Ampo na? He Pahpãm te amji kam hapac xà impejti ita kôt ri, me apa na imã me ato prãm. Xà Jeju namehkwÿ jõ pahhi catêjê atajê te ajkõ Tito mã impy kà kwÿ jakep na, me imã hûjahkre? Hâpà! Nee cute ahna me imã hûjahkre nare!

⁶ Mã Tijac me, Petrô me, Jowâw pê Jeju na mehkwÿ jõ pahhi catêjê na cuteme imã harën atajê te nee, ite ampo to ihcupan xà nõ mã cator nare. Na ri nee cute me, ite amji kam ijapac xà ita jirô pê, me imã ampo jarën, ne tomehhimpej nare. Ne me cupê Jeju na mehkwÿ mã ihtÿj amji mã me hûmre itajê cupa to me ipa, ne me ajpẽn mã:

— Pê me hûmre itajê mento jĩa to me Jeju pupu, cwÿrjapê ri me hûmrecunea jirô pê me cati — hajÿr. Wa nee ampo ita to amji kam ijapac prãm nare. Ampo na? He Pahpãm mã me pahcunea jahkre pej pejtu, ne cumã me pahcunea pipẽn pit. ⁷ Ne me cupê pahhi catêjê

atajê mā ijahkre pej, Pahpām te ite mehcahkrit mā, Jeju te amji kam hapac xà jarēn catê na, cute ixām na me ijahkre pej, ahnaamā cute Petrō, pē me cupê Juta catêjê mā Jeju kôt harēn catê na hām he.

⁸ Pê Pahpām mehcahkrit mā, ite Jeju jarēn xà caxuw, imā ikrā kre te amji jahkre pej xà gō. Ne hanea ne me cupê Juta catêjê mā Petrō te Jejujarēn xà caxuw cumā ihkrā kre te amji jahkre pej xà gō. ⁹ Ne wa ite Jeju na mehkwÿ jamār catêjê atajê me, Pahpām te me imā ijapēn xàjōr ata na me ajpēn par pej jirô pê mā ri, cute ahna Parnap me ijahkre pej, ne mehkwÿ kam mare mā, cuteme imā:

— He cu me pahcunea Pahpām mā hâpēn xà pyxit peaj ita to pit mā me apê. Ne me atekjê pê, mehcahkrit jō pjê kam me ipa atajê mā, ate me Jeju jarēn xà. Ne me pa, wa ha me cupê Juta catêjê jōpjê kam ame ipa atajê mā Jeju jarē. ¹⁰ Ne cormā ampo ata pyxit peaj ri, ate ton xà. Nee mā ampo nare, he ita ri Krípinkrén kam Jeju na mehkwÿ pê, me pahkwÿ kwÿ mehkrī itajê pê ampo hamreare, na caha ihmat ri pjê nōa kam, me pahkwÿ mehkrī atajê mā me harē, mār quê me harēn pa, ne ajpēn me cumā ampo kujate — hajÿr. Wa ite me kam ijapac, ne me cumā:

— Imā ri quêt ita ton to prāam to prām rohnÿtti mā — hane. Ne ite me ajpēn par jirô pê mā, wa ma hacpÿ mā Antijoc jō krī wyr me pra.

*Pê Pawrō Petrō te to ihcupan xà jarē
Roman 3.21-23; 6.1-14*

11-12 Ne jū mā me ina amcro te, mā ma Petrō Antijoc jō krī kam me iwyr tē, ne curi cute to ihcupan to hajyr he. Pē ajco Petrō Antijoc jō krī kam, mehcakrit pē Jeju na mehkwȳ cahē na ihkrī, ne ajcoapà, me cupē Juta catējē te amji kam hapac xà kaj na. Ne Pahpām mā, nee ita na ihkaj na nare. Ampo na? He Pahpām mā me pahcunea pipēn pit. MāTijac cormā Kr̄píñkrēn kam ihkrī, ne cute Petrō wyr jūmjē itajē kujahēc, cute me hōmpun prāmte. Mā curi me cator, mā Petrō te mehōmpun, ne taa amji mā:

— Wa ha mehcakrit itajē cahē na ijapān kam to icrà, quē ha me hūmre itajē me ipupu, ne me amji jaxà, ne me ijarē, quē ha ahna me kam ipahām — hajyr. Na ri cute mehcakrit atajē cahē na hāpānjicu, ne me cupē ampŷa mā hŷr, ne ahte jŷ ne apà. **13** Mā hanea ne Antijoc catējē kwȳ pē Jeju na mehkwȳ pē Juta catējē te me hajyar, ne cuteme amji to caprār, ne Petrō kōat, nee hipēr Jeju kam ajpēn to mehkjējē, ne mehcakrit atajē cahē na amehāpān nare. Mā hanea ne Parnap te hajyar, ne cute amji kam me hapac xà kēn ata kōt, mehcakrit atajē mā hikran.

14 Wa ite, cute me Pahpām jō pry pejti ata cupan na, me hōmpun pyrentu, ne me kam mare mā, Petrō kuc ri, cute to ihcupan ita tête cumān to:

— Pŷhāpà! He apē Juta catējē nōa cakrō, ca nee ajte catyt kam ihcunea na Juta catējē caca xà kōt apa nare! Mēr ampo na mā ca Juta catējē caca xà kōt mehcakrititajē ton to me apa to prām? Nee ate me hajyr xà hamreare! — hajyr.

Pê Pawrô Juta catêjê mā ahna ihkôt harẽ

15 Ne curi me cupê Juta catêjê pê Jeju na mehkwÿ, me jÿ atajê mā, ite ihcunea na ihkôt harën to hajÿr he:

— He me pahpÿpym xà kôt ri, me papê Juta catêjê impeaj, ne nee me papê ampo kra cahkrit pê Pahpâm te to ihhimpej xà jahkre kêatre atajê kwÿ pyràc nare. **16-17** He me pamã Pahpâm te, nee Mojxe xwÿ te me hapackre xà kôt me ipa atajê na, cute amji caxàrnare na, me hahkre pej. Ne quêt Jeju Crixtô to amji mā mehhimpej xà ata kôt ri, Pahpâm me ahna amji to pôj. He me papê Juta catêjê me, mehcakrit atajê me, me Pahpâm mā me pahcunea pê, me to ihcupan catêjê. Nämri quê ha mehcakrit atajê te amji mā Jeju to ihhimpej na, quê ha Pahpâm mā jûmjê atajê impejti ita na. Ne me papê Juta catêjê te mehajÿar. Na cu ha hapac xâa kôt, me ajpênto me papicokjér jicu, ne mePahpâm te amji kam hapac xà pejti ita kôt pit mā me papa. Quê ha jûm ahna me pahpupu, ne me pamã: “Pÿhàpà, me imãa, ca ihhéj ne ate me Jeju Crixtô teamji kam hapac xà ita cryc, me papê Juta catêjê te amji kam hapac xà jicu, ne ate me hûnär, ne hamre ate me to ihcupan. Cwÿrjapê ri Jeju Crixtô te, meate me to kên na me aton” hajÿr. Me ikjêjê, he mehcakôc xà ita kêanre. Xà quê ha pijamã Jeju Hûm pê Pahpâm te amji kam hapac xà kaj na, mepamã ampo kên to hahkre? Hâpà! **18** Ita ri, imãa ihcupan he. Ca ha me pancaca xà kôt hamreare ata mā me hikra, ne impej wÿr me apkjê, ne ana ahtûm, ca ha hacpÿa mā, mam me

acacaxà kôt hamreare ata wýr me apkjê, ita na ri ihkaj na.

Cu ha nee jū caxuw Jeju te amji kam hapac xà pejti jicu nare

19-20 — Jū wýr cu ha me pahnō Mojxe xwý jō kàhhôc kam, menquêtjê japackre xàcunea kôt, catyt kam me papa. Cwýrjapê ri Pahpām mā me pahcunea kéanre, ne ihhéj ne me papê jūmjê te ihkén ton jahpan xà na ihtyc to prãm atajê pyràac. Cu ha ihcunea na catyt kam me papa na mā, quê ha nee me pancwýrjapê Jeju ihtyc prãm nare. Na pê Jeju amjia kôt me pancwýrjapê ihtyc mā amji gõ ne ty, na cu ha pahtýj ihtyc xà ata kôt amji mā to me pahhimpej. Ne amji mā ihtyc xà ata to me pahhimpej xà ata pê ihhéj rûm cahê na me pahtyc. Cwýrjapê cu ha neehipêr, pahte amji to mehcajpuw prãm to ame papa nare. Na pê Pahpām kra mā me pahkñ, pê me pancwýrjapê ty, ne cute me pamā amji jõr, neme pahtcaxwām pê ihkrí, ne catyt kam ihkôt me papa xàcaxuw, cute me pamā carôt jõr. 21 Ita kam, xà wa ha ajkí Jeju te amji kam hapac xà jicu, ne hacpýa mā me iquêtjê te amji kam hapac xà wýr apkjê ne hûnâ? Hápà! Wýr waha hicu!

— Pê Pahpām Mojxe xwý mā hõ kàhhôc kam Juta catêjê mā, cute mehacpackre xà gõ ata, nee Pahpām te ihkôt me pahna amji caxàr xà caxuw impejnare. Quê ha caxuw impej na mā, quê ha nee Jeju ihtyc prãm nare. Ne ampo caxuw ri impej? He cute me pahkén na me pajaren, cu pahte me hahkre pej, ne Jejuwýr me papipkjêr xà caxuw ri impej. Ne Jeju pê Pahpām kra ata

kôt ri, me pahna amji to pôj — hane. Hõ, pê wa me cumã harẽn to hane.

3

*Quê ha Pahpäm nee me pajapên xà impejti kôt
mepahna amji to pôj nare*

Carati 5.16-23; Tito 3.4-7

¹ Pŷhápà, ca Carati jõ pjê kam me akrĩ itajê, ca ihhêj ne ame ato kam waj. Ampo na? He ihhêj ne me apê amji jahkre kéatre. He ihhêj ne jûmte me ato hy. Mâr pê wa hirãa pê me amã:

— Me pancwyrjapêa ri pĩ kam Jeju tyc — hanena harẽ ta? Nõ na mã ca, Pahpäm te me ana amji caxàr prämte hacpÿa mã menquêtjê caca xà wyr ate me amjijaxàr? ² Xà pê ca Mojxe xwÿ caca xà kôt me apa xà ata kam, xà pê hõtpê ajco Pahpäm Carõ Pejti me amã amji gõ? Hápà, nee pê me amã amjijõr nare. Ne quêt me ate amji mã, Jeju jarën par ita kam, amji mã me to hajýr, ne amji mã me to ahimpej xà kôt ri, Pahpäm Carõ Pejti te me amã amji jõr.

³ Pŷhápà, ihhêj ne me apê mehkra nare catêjêpyràc. He pê ca Jeju toamji mã me ahimpej kam me to atêm xà ata kam, pê Pahpäm me amã amji Carõ Pejti gõ, mär ca, carôat kôt, ihkôt me apa. Hõ, pê ca amji mã me to ahimpej kamto atêm to hane. Nõ na mã ca ita caxuw ihhêj ne Mojxe xwÿ caca xà wejti ata kôt, ate me to ihkra curan to präm to mã, ca hýrmã me apipkjér? Ne me carôat kôt mehkôt ame apa präm. ⁴ He xà ajkí ihcaprÿ na Pahpäm Carõ Pejti te ramã me ate amji kam me gapac xà tuw pejti ato ipijapar toiryti to hajýr? Hápà, imã nee cute ahna hajýr

nare! ⁵ Pê Pahpām amji Carō Pejti kôt, ihcunea na, me amā ate amji jahkre pejti gō. Ne cute me akam hâpēn xà catia ton atajē to, cute amji carôtto ipipē, mār quē mehcunea me hõmpu, ne me akwŷ kam carôt ata jahkre pej. He xà ca ajkī, Mojxe caca xà wejti kam, ate me atêm xà ata kôt mā, ame atohane? Hāpà! Ne mēr ampo na mā cute me ato hajŷr? Nee mā ampo na nare, he me ate me Jeju jarēn par xà ata to amji mā me ahimpej na ri, cute me ato hajŷr.

Pê Aprāw Pahpām to amji mā ihhimpej, na pê ahna amji capa

Roman 4.1-25

⁶ Ca me iquêttxwŷ pê Aprāw to me amji japackre! He xà pê ajkī catyt kam ipa, ne nee jū caxuw ampo kēn ton nare cwŷrjapê pê Pahpām ahna amji capa? Hāpà. He pê Pahpām Aprāw mā:

— Ate amji mā ito ahimpej, cwŷrjapê ri imā apê catyt kam apa catê — hane. ⁷ Cwŷrjapê ri mehcunea amji mā me Pahpām to ihhimpej atajē pê Aprāw tàmxwŷa pyrâc.

⁸ Pê rŷ pêa mā Pahpām amji mā:

— Wa ha itȳ jū caxuw pjê kam mehcahkrit-mehkrī atajē te amji mā ito mehhimpej xà ata kôt, me ahna amji capa — hane. Cwŷrjapê pê Aprāw xwŷ mā:

— Acwŷrjapê wa ha pjê cunea kammehkri atajē cunea to impejti ne — hane. ⁹ Mā Aprāw te Pahpām to amji mā hajŷr, cwŷrjapê ri cute ahna amji caxàr ne to impejti. Cwŷrjapê quē ha Aprāw cuxà mehcunea te Pahpām toamji mā hajŷr na,

quê ha ihtŷj Pahpām me ahna amji to pôj, ne me to impejti ne.

Jū wŷr cu me panquêtjê caca xà kôt me papa kôt Pahpām cajpuaw.

¹⁰ Quê ha me pahnō amji mā:

— Wa ha Mojxe xwŷ te me hapackre xà cunea na ihkôt amji kampa, quê ha Pahpām ihtŷj ina amji capa — hajŷr na, quê hataa, amji curê capa. Ampo na? He jū wŷr cu me pahnō Mojxe te me hapackre xà cunea kôt hakop, ne nee ihnō to gapac kêt nare. He pê ramā Pahpāmhō kâhhôc kam amji mā Mojxe caca xà kôt me ipa catêjê crôn to hane he:

“Quê ha jūm te, amcro cuneakam ite Mojxe mā ijarkwa jirên mā cute ahna ihhôc ata kam hapac nare na,

wa ha itŷj apu kamicryc, ne apu cucrô. Quê ha cama pyxit peaj ne to hapac kêt cakrô, wa ha itŷj hahpan xà na apu to kên” hane.

¹¹ Pê ramā rŷ pêa mā Pahpām jarkwa to ihcakôc catê japrŷ te Hapakuc ita Pahpām jarkwa kôt hō kâhhôc kam, ita na ihhôc to hane he:

“Quê hajūm ito amji mā ihhimpej na,
wa ha to amji kam ijapac to,
cupê jū caxuw jūm te icuna mā ampo kên ton
nare catê ata rohnŷtti mā.

Na wa ha itŷj ahnaamji capa,
quê ha icahê na icarôt kôt ihtiar na ipa rohnŷtti
mā” hane.

Ne cute harēn xà ita kôt, cu ramā pahte me amji jahkre pej. He jū wyr quēha Pahpām pahte Mojxe xwȳ te me hapackre xà kôt me papa xà ita kôt, me pahna amji capa. ¹² He Mojxe te me pajapackre xà ata, nee me pahte Pahpām to pahte amji mā me pahhimpej na me pahton nare, ne ajte me pajapēn xà na, pahte amjito me hajȳr na pit mā me pahto. Ampo na? Pê ramā Mojxe ampo itajē na Pahpām te cumā amji jarēn xà na, hō kāhhōc kam ahna ihhōc to hane he:

“Quē ha jūm te ite me cumā ijarkwa jirēn xà itajē
cunea to amji kam hapac to ipa,
ne nee jū caxuw ihnō to hapac kêt nare na,
wa ha itȳ ahnaamji capa,
quē ha icahē na ihkrī rohnȳtti mā” hane.

¹³ Nāmri quē ha me pahnō te Mojxe te me hapackre xà ita jirō pê ihpȳmna, quē ha taa amji curē capa, quē ha Pahpām ihkēn mā cumē. Ne jū wyr cu me pahnō Mojxe te me hapackre xà atajē cunea kôt me papa. Cwȳrjapē cu ha mepahcunea Pahpām mā me amji curē capa. Na ri Jeju te ita na me pajahkre pej, ne me pajaxà kam pī kam ihtyc. Ne ihtyc xà ata te ri me pahcurē pê me pahcaxàr. Ne Pahpām jō kāhhōc kam, ramā cute ita na harēn to hajȳr he:

“Ne por quē ha jūm pī kam ajēt ne ty,
ata to, pê Pahpām ramā amji māincrôn hiah-puro,
ne toa cute curē mā mēn” hane.

¹⁴ Ne mĕr ampo na pĕ Jeju pī kam ty? He nee mă ampo na nare, por pĕ Pahpām Aprāw mă ampo catia to awjahkre ata, quē ha Jeju Crixtō tyc xàata kôt, hanea ne me apê mehcahkrit mă hōr xà. Măr cu, me pahcunea, Pahpām te me pamă Carō Pejti to hūjahkre ata cwa. Ne Jeju Crixtō to pahte amji mă me pahhimpej cwyrjapē, quē ha me pamă cugō.

*Pê Pahpām ampo to hūjahkre ata, ampo cunea
jirôa pê irohnýtti mă*
Roman 3.19-20; 5.20-21; 11.32

¹⁵ Jeju kam me ikjéjê, wa ha hirāa pĕ me amă ampo ita kôt harë, măr ca me kam gapac to impeaj ne. Cu ha me pahnō ajkrut ne ampo na ajpēn pa, ne to amjimă awjahkre, ne ahna amji xām jirô pĕ, quē ha nee jūm hipér ampo ata to ipicamēn ne to ipintuw nare. ¹⁶ Pê Pahpām Aprāw xwȳ mă ihtāmxwȳ to awjahkre. Ne pĕ Pahpām hō kàhhōc kam, nee ita to hūjarēn to: "Mehtāmxwȳ" hajyr nare, pĕ neeme hàhtōa to hūjahkre nare, ne quêt Pahpām hō kàhhōc kam ita jarēn to: "Ihtāmxwȳ" hane. Ampo na? He Aprāw xwȳ tāmxwȳ pyxit peaj pĕ Jeju Crixtō ata to, pĕ awjahkre. Ne me papē Jeju kam pahte me ajpēn hôncō catéjê mă ri, hanea ne cute to hūjahkre xà ata. ¹⁷ Ne ampo na mă wa ame amă ijūjarēn to hane? Nee mă ampo na nare! Pê Pahpām rȳ pēa mă Aprāw me, ihtāmxwȳ mă, ampo catia to awjahkre ata na, ramă caku jàhtō te cwatxēnta ne ihkôt cute tr̄inta jirô pĕ, pĕ Pahpām Mojxe mă ajteare mă cute amji kam hapac xà gō. Ne curmă Mojxe te me hapackre xà

tuwti ita, quê nee rŷ pêa mã Pahpäm te Apräw me amji ton na, me ajpën par xà ata to hamre nare.

¹⁸ He me amã ihhêj catêjê atajê ri me amã ihhêj to hane he:

— Cu ha nee Mojxe xwŷ caca xà ata kôt me papa nare na, quê ha nee Pahpäm mepamã cute ampo to hûjahkre xà ata jôr nare — hane. Ne cute harën xà ata hêj xia to hêj xi. Ampo na? Quê ha ita pê ampeaj kam na mã, quê ha ihtŷj Mojxe teme hapackre xà ita, Pahpäm te amji kam hapac xà to, cute me pamã hûjahkre xà ita to hamre. Ne nee ita te hajŷr nare, ne cute Apräw xwŷ mã to hûjahkre xàata kôt, amjia kôt to impejti.

Pê Mojxe jô kâhhôc ita, pahte me to ihcupan xà to me pamã ajpë

¹⁹⁻²⁰ Pê Pahpäm Apräw me pit mã ajpën pa. Ne nee pê Pahpäm hýrmã jûm kujahêc, pê cumã hûjarën nare. Pê Pahpäm Apräw kuc ri cumã awjarë, ne cume ajpën pa. Ne Mojxe nare, pê nee Pahpäm to hajŷr nare. Pêcôjkwa kam cumã memprar catêjê mã, cute amji kam hapac xà ita gõ, pê ma Mojxe mã cugõ, pê ma Mojxe to me cupê Juta catêjê japackre. Caihhêaj to me anõ amji mã:

— Ampo caxuw mã Mojxe te me pajapackre xà ita pej? — hane. Ÿhŷ, wa ha me amã harë. He mehcunea te Pahpäm te amji kamhapac xà jirô pê mehpýpym na, cute me hahkre pej xà caxuw ri, cute me hapackre xà ita. Ne cute me hapackre xà ata to me amji japackre ita na, mã ahnaa Apräw tàmxwŷ pê Jeju Crixtô ata cator.

Ne nee cute meMojxe te me hapackre xà ata to pit mā, cute hipêr me amji kam hapac xà nare.

Mojxe caca xà ita nee Pahpām cahê na me papa na me pahton nare

²¹ Ca ihhéaj to me anō ita kampa, ne amji mā:

— Pÿhàpà, he ihhéj neMojxe te me hapackre xà ita, Pahpām te Aprāw me ajpēn par xà ata kaj na — hane. Co he! Nee ca amji mā harēn to hajýr nare. Ampo na? He Mojaxete me hapackre xà ita hõtpê impej cakrō, quê nee Pahpām cahê na mepahtīr rohnýtti mā na me pahton nare. Quê ha cute mān me Pahpām te me pahna amji caxàr na ton na, cu ha nee hipêr ihnō na mehprām nare. ²² He ramā Pahpām te, me pahcunea te hõ kàhhôc kam pjê cunea kam, me pahcunea te meharkwa jirô pê me pahpym na, me pajarēn. Ne me pahte amji kam me pajapac xà kēanre itajê pê ihhéj rûm me pajō pahhi, mā me pahcunea to ihhimpej. Ne ma me pahte ampo pej ton tête me pajiprō. Ne cute me pajiprōn xà ita pê ihhéj rûm cute me pahtajpre. Ne ampo kên ton na ri ihytj me pajamā. Cu ha quêt Jeju Crixtô to amji mā me pahtimpej, quê ha me pamā me pahtajpre ata pô, cu ha pahtyj Pahpām te me pamā ampo pejti to hūjahkre ata cwa.

Pê Mojxe te me pajapackre xà ita ri, Jeju cator jikaj xà me pajamā

Roman 10.4

²³ Ne mam Mojxe te me hapackre xà ata pê ihhéj rûm krâhtarea, ne ma cute ampo kên ton tête me hiprōn to hâm ita kam, mā ahnaa Jeju cator, mā cute hûhkra mā me haxàr, mār quê

Jeju to amji mā mehhimpej. ²⁴ Ne pê ihhēj ne me cupê me ahkrarea, na pê Mojxe te me hapackre xà ata, cute me ampo kên ton tête, ma mehcahpérkàr to ipa ita na, mā ahnaa Jejucator. Mā cute to amji mā mehhimpej, mā Hūm pê Pahpām te me ahna amji caxàr. ²⁵ Ne hamre, cu ramā Jeju to amji mā me pahhimpej ita kam, quē nee Mojxe te me hapackre xà ata me pahto ihhimpej nare.

Pê Jeju kam pahte me ajpēn hôntco, na ri me papê Pahpām kra

²⁶ Ca Jeju Crixtô to me ate amji mā me ahimpej, ne kam me ajpēn hôntco, na riPahpām te me acunea to amji kra. ²⁷ Ne me pahcunea te cô to me amji cumrār, me Jeju kam pahte me ajpēn hôntco atajê pê ramāhūràac, ne cujà cute amji kam hapac xàa kôt me papa. ²⁸ He Jeju kam ate me ajpēn hôntco ita kam, ajpēn kam me pahtpyxit peaj. Cwýrjapê ri Pahpām mā, me ipê Juta catêjê me, me apê mehcahkritme, me pahcunea pipēan. Ne me hō pahhi catêjê jarkwa kôt cama me hâpēn catêjê me, amjia kôt me hâpēn catêjê me, me apipēan. Ne hanea ne me hūmre me, pyjé me, me apipēan, ne nee jūm pê ajteare mā nare. ²⁹ He me apê Jeju tekjê ita kam ri, Jeju kôt me acunea pê Aprāw tàmxwŷa. Cwýrjapê ca atyj, por pê Pahpām Aprāw mā ampo to awjahkre ata, ca ha atyj me acwa.

4

Mojxe te me hapackre xà nee hipêr me pahto

*ihhimpej nare**Roman 8.14-17*

¹⁻² Ita caxuw, wa ha hipêr me amã ite ihkôt harẽn xà ata kôt harẽ. Xà quê ajkĩ jûm, ihkra incrire, ne nee cormã mehcápõn catê himpej xàkam ihkà nare, ne cormã amji jahkre kéatre ata mã, pijamã hâhcukréj atajê cunea gõ, quê to hõ tekjê? Hâpà! Quê ha cama cumã:

— Apê ikraa to ikra, ne cama cormã acrire, ne ate amji jahkre kéatre. Na ca ha ma me acapõn catê krac ri axà, ne atyj ijápén xà na itehcajpar toapa, ne ihhéj rûm apê cama imã gápén catê. Ne jû caxuw akà, ne amji jahkre pej, wa ha hacpý ne me acapõn catê pê gaprô, ne cormã amã ijâhcukréj gõ, mär ca caa, amjia kôt hamãr to apa — hane.

³ He pê mam me papê hûmre kra ata pyràac, ne pahte me amji kam me pajapac xàto pahte me amji pyràc xà pê me pahcapõn catê te amji kam hapac xà ata krac ri ame papa, pê ajco taa, me pahto ihhimpej. Na pê cute me pamã ampo cawpa xà atajê hâhtôa to hâhtô, ne pê hanea ne ampo carô te amji kam hapac xà atajê, ajco me pahto ihhimpej. Ampo na? He cu cormã nee me pahte catyt kam, Pahpãm jarkwa jahkre pej nare. ⁴ Mã Pahpãm te, me pahto cumã ihkra xûmre ata pyràac, ne cute me pahcapõn catê ata pê me pahcaxàr, cute ahna amji mã amcro hyr xà atana. Cwyrjapê pê, intête me pahcaxàr xà caxuw me pahwyr ihkra pê Jeju kujate, pê me hûmrea na amji to, ne Marij mã ihpym, ne Mojxe te me hapackre xà himpej xàkrac ri ipa. ⁵ Mâr quê Mojxe te me hapackre xà nee me pahto

ihhimpej nare. Ne Jejua kôt, cu ha quêt Pahpäm krac ri me axà, ne ihkôt me papê Pahpäm kra, ne pahtyjamjia kôt ihkrac ri ame papa.

⁶ Mä Pahpäm te me pamä ihkra Carõ Pejti kujahêc, mä cute me pamä amji jõr. Mä Carõ Pejti ata me pahcaxwäm pê me pamä:

— Apê Pahpäm kraa to ihkra — hane. Ne hanea ne me pahcaxwÿn caxwäm pê Carõ Pejti ita pahte Pahpämçukij na me pahto, cu me cumä:

— Inxü — hane. ⁷ Ne hamre, ita caxuw, nee me papê cama me hõ pahhi jarkwa kôt me hâpén catêjê nare, ne me papê Pahpäm kra. Ne me papê mehkra ita kam ri, ihtyj me pamä, cumä cute ampo pejti to hüjahkre atajê cunea gõ.

*Cu ha nee hipêr me panquêtjê te me to ihhimpej
xà kôt me papa nare*

Coroxo 2.16-19

⁸ Pê rÿ pêa mä, cormä nee ate me Pahpäm jahkre pej nare kam, pê ca ajco me aquêtjê te amji kam hapac xà pit to amji mä me ahimpej to meapa. Ne ajco me amä me carõ me, cupë jarôti me, ampo cawpa xà kên me, ampo cunea kwÿ cupaa to hüpa. Ne ajco atyj Pahpäm kaj na ampo to ame pahpäm. Mä pahpäm cahàc atajê mä nee carôt nare. ⁹ Ne ita caxuw, nee cute hajýr nare. Ne me amä Pahpäm jahkre pej, ne hanea ne Pahpäm mä me gahkre pej. Ne m  r ampo na mä ca ajte hacp  a m   meaquêtjê te amji kam hapac xà kôt hamreare ata w  r ate me amji jax  r? Neampo na mä ca ajte hipêr atyj ampo cawpa xà me, ampo carõ k  n ataj   to ame amji kampa, ne ame to amjijapackre? Mä taa hacp  

mã me ato ihhimpej, na ca ame amji mã to hane? ¹⁰ Ne atÿj amcro kên cawpa xà jàhtôa to amji mã me ahimpej to me apa. Ne atÿj me Juta catêjê jõ amji kĩn jàhtôa kôt me amji ton to meapa. Ampo na mã ca ame amji to hajýr to prãm? ¹¹ Côt mã ca me Pahpãm pê catyt kam ata te amji kam hapac xà jicu? Ca ha ate me hajýr na, waha itÿj amji caxwãm pê ita na me ato po mã quê, ne imã amji kĩn nare, ne ipeacre ne. He xà pêwa ihcapry na ajco me amã Jeju jarë, ne to hahkre xà catihti to hahkre toipa ata, xà ajkĩ ihkôt hamreare?

Pê mam ajco me Pawrô tehcajpar to catia

¹² Jeju kam me ikjêjê, pê ca mam ajco me ito impej ne nee rÿ jû caxuw ate ito kên nare atajê, wa hame apê ipyrâac xà na me awÿ. He pê mam ipê me apyrâac, ne me acuxà ampo cawpa xà atajê cunea kôt ipa. Ne ita caxuw ite ampo itajêcunea jicu, ne Jeju te amji kam hapac xà to pit mã amji kampa. Na ca ha ita caxuw me apê ipyrâac, ne me ampo itajê cunea jicu.

¹³ Xà ca atÿj cormã ite mam me amã Jeju jarën xà ata to me amji japackre? He pê wa ixà, ne me acahê na ahtwÿ, ne jû mã amji to amcro to ata kam, pê wa me amã Jeju te amji kam hapac xà pejti to hahkre. ¹⁴ Pê ca nee ixà kêanre ata kam me ina acprêc nare, ne me ito, ihhêj rûm, kÿj rûm Pahpãm mã memprar catêjê nõ, nare, me ito me pajõ Pahhiti pê Jeju Crixtô pyrâac, ne atÿj ina me amji capa. ¹⁵ Ne pê ca atÿj ajco, tee me atoa to pôj, ne me imã hõr prãm, ate me itehcajpar prãmte. Ne pê caxuw me amã ikñ, ne ampeaj kam ipyrê megakry. Ne m  r jõ ri

mā ita caxuw me gakryti ita? He ihhēj ne nee ita caxuw me gakry nare. ¹⁶ He pê wa nee jū caxuw ame amā ihhēj xi jarēn nare, ne cormā me amā catyt kam to hahkre to ipa cakrō, ca caa ihhēj ne ipê me acurê xwŷn na, ame ito amji kampa.

Pê mehhēj xi catêjê Pawrô te amji kam hapac xà intête me ta

¹⁷ Mehhēj xi catêjê atajê hān ne me amā ihhēj to:

— Ampeaj kam me imā akīn, na wa ityj me gamā, ne me ato impejti to prām — hane. Ne camaame amā ihhēj, ne ite amji kam ijapac xà ita tête cute me ahyr, ca mehkōat amji kam me gapac prāmte ri ame amā ihhēj. ¹⁸ Pê wa curi ame acahē na imōr xà ata kam, pê wa me ate catyt kam me apa na me atehcrajpa. Ne pom amcro itajê kam, wa nee curi apu imōr nare ita kam, quêha ihtyj ijaxà kam jūm te me atehcrajpar xà ata na imā impej. Ne cute me atehcrajpar catêjê atajê, nee mempej nare. Ne cute me ato impejti xà ita toame amā ihhēj, ne ite amji kam ijapac xà ita tête, cute me acaxàr to prām to ri, ihhēj ne ame amā ihhēj.

¹⁹ Me apê imā ikra kñti atajê pyràac. Wa ihhēj ne ipê me anā mā me axà, mā tee ame axà te cute amji cupén ata pyràac. Ampo na? He caha me apê Jeju pyràac, ne me apejti to prām to, wa ha amji pupun to kēanre to ipa kam to icrā, ca ha ahnaa ihcunea na, catyt kam Jeju kôt me apa, quêha cormā ikàj xà ata hamre. ²⁰ Jamā ne wa krāa me akuc ri jŷ, ne ajeare mā me amā icakôc xà nō to icakôc. Wa ityjme ato po mā quê, ne me

ato pit māamji kampa ita kam, ramā ikrā pictor tu ita kam, jū mā wa ha ajte me ato.

Pê Mojxe cama jūm jarkwa kôt me pajàpêñ catêjê na me pahto

²¹ Por ca Mojxe jūjarēn xà kôt me amji kam gapac to prām atajê, me ikampa. Wa ha pa me amā Mojxe jūjarēn xà ita kôt pahte amji kam mepajapac xà atajê jarē. ²² Pê Mojxe me iquêtxwÿ Aprāw jarēn kôt me imā harē, pê Aprāw māihkra xūmre ajkrut. Ne pyxit ne cupê Ixamar, ne hīxi mā hâpêñ catê cahāj pê Hacakwÿj kam ihpÿm. Ne ihnō ita pê Ixac, ne inxi pê Xarakwÿj pê Aprāw mehixia kam ihpÿm. Ne pê Xarakwÿj pê nee cama jūm mā hâpêñ catê nare, ne ihtyj apu ipa. ²³ Mā ihkîn te Hacakwÿj ita pê Aprāw me hīxi mā hâpêñ catê ata, pê Aprāw amjia kôt kam ihmra, pê mam cumā ihpÿm. Ne quêt Ixac toPahpâm te hūjahkre xàa na pê, inxia kam ihpÿm. ²⁴⁻²⁵ Ne pyjê pijakrut itajê jarēn xà kôt, wa ha me amā ita kam me pahte amji kam pajapac xà kôt harē. Ne pyjê pijakrut atajê, nee meipipêñti nare, ne ajpêñ pê ajteare mā me. Ne Pahpâm me, cute me ajpêñ par xà te hajÿar, ne nee ipipêñti nare, ne ajpêñ pê ajteare mā me. Hacakwÿj pê Ihcuhhyt jō kënti pyràac. Por pêPôcaprÿhti jō pjê kam, Pahpâm Mojxe mā Juta catêjê caxuw, Ihcuhhyt jō kënti kam, cumā cute me hapackre xà jôr ata, mär quê catyt kam ihmôt me ipaxà ata pê Hacakwÿj ata pyràac. Ne cama ame cumā me hâpêñ xà ata kôt Pahpâm te me ahna amji caxàr na to prām catêjê caxuw ri harkwaita. Ne ahnaa

ita kam, Juta catêjê Krîpinkrêñ kam mehkrîñ atajê pê Hacakwyj kra pyràac, ne cama me harkwa ita kôt pit mã ame hâpêñ to meipa. Ne Pahpâm te me ahna amji caxàr prâmte, ihtyj me hâhcawpa xà cunea kôt me ipa.

Pê Jeju pahtyj ame papa na me pahto

²⁶ Ne quêt côjkwa kam Krîpinkrêñ tuw ata pê Aprâw me hixi ihtyj apu ipa ata pyràac, ne cupê me pahnâpê Xarakwyj ata pyràac. Ne me pahte Jeju to amji mã me pahhimpej atajê pê Xarakwyj kra atajê pyràac. Ampo na? Ihhéj ne Pahpâm Carô Pejti kôt hipêr me pahpypyâm, na ri cupê me pahnâ. ²⁷ Ne pê ramâñ Ixaj xwâñ Pahpâm jarkwa kôt, hõ kâhhôc kam ita na ihhôc to hane he:

“Por cormâñ nee jûm mã ihkra pým nare ata,
gapacta negakryte acarâr,
ne amâñ amji kînti ne.

He quê ha ihtyj, por me cumâñ mempjê atajê jirôa
pê,
quê ha jûñ caxuw amâñ me akra hâhtô” hane.

²⁸ Mër hõhõ, me apê Jeju kam me ikjêjê atajê, he me apê Ixac pyràac, ne Pahpâm te me ato hûjahkre xà kôt ri me apê Pahpâm kra. Me papê, por pê Pahpâm Aprâw mã ihtamxwâñ to awjahkre ata mã cu me. ²⁹ Ne caxuaw, pom amjia kôt me ajhu ita na pê Ixamar ihpým ata pê cama me cumâñ hâpêñ catê kracakrô, ajco ihtyj Ixac to Pahpâm jûjahkre, mã Pahpâm Carô Pejti kôt ihpým ata jahê. Mã cute amji pupun to kéanre xà caxuw pê ajco apu hahê. Ita jîkjê

na māita kam cute hajŷar he, ne menquêtjê te me hapackre xà kôt me ipa catêjéatajê, cama me papê Jeju kôt me papa catêjê jahê, cute me pahto kên prämte. ³⁰ Ne pê Mojxe xwÿ ramã ita na Pahpãm jarkwa na hõ kàhhôc kam ihhôc to hane he:

“Ca ha ma jû kam cama me hâpêñ catê ita kujate,
ihkramea mä.

Ampo na?

He wa ha nee cama me cumã hâpêñ catê kra pê
Ixamar ata mä,
ite Ixac pê gixia kra mä ampo to ijûjahkre atajê
nõjôr nare” hane.

³¹ Hõhõ me ikjéjê, he nee me papê, por cama hâpêñ catê ata kra pyràc nare. Ne quêt me papê Xarakwÿj pê Aprâw me hixia kra ata pyràac.

5

¹ Jeju Crixtô te mam me panquêtjê himpej xà atajê pê me pahcaxàr, mär cu pahtÿj amepapa. Cwyrjapê ca ha nee hipêr jûm himpej xà mä axàr, ne ihkrac ri apu apa nare.

*Quê ha Pahpãm nee me pajapêñ xà impejti kôt
me pahna amji caxàr nare
Jowâw 8.32, 36*

² Ÿhÿ, ipê Pawrô pê Jeju Crixtô jarkwa na imprar catê, ne pa wa ha me amã awjarë, cwyrjapê ca ha ikam me gapac to impeaj ne he. Ihhéj neramã Juta catêjê kwÿ me awyr cator, ne cute me amã:

— Ca ha Mojxe te me hapackre xà kôt, cama amji na me ijamã, wa me amã me apy kà kwÿ jakep. Ampona? Ca ha ate ita to hajÿr nare na, quê ha nee Pahpäm ana amji caxàr nare — hajÿr na. Ca ha nee kam me gapac, ne amji na me hamär, quê me amã apy kàkwÿ jakep nare. Ampo na? Ca ha ate amji na me hamär na, ca ha nee Jeju to pit mã amji mã me ahimpej nare. Quê ha me amã me pajõ Pahhiti tyc xà ita kôt hamreare ne.

Pé Pahpäm amjia kôt me pahna amji capa

³ He wa ha hipêr me amã ita cawpa he. Ca ha me anõ te amji na me hamär, quê ha cute me amã apy kà kwÿ jakep na, hamre, ramã ate Mojxe te mehapackre xà pyxit ne ihkôt amji ton, na ca ha atÿj ate ahpÿanre na ihcunea kam gapac to prãm xà. ⁴ Ca ha Pahpäm te me ana amji caxàr prãmte, ate me Mojxe te me hapackre xà ata pynär na, ca ha ramã me Jeju Crixtô mã hikra. He me atea ca mePahpäm te hèhcaprña kam, amjia kôt cute me apytàr jicu na me ton, mã cute me gicu. ⁵ He nee me ite me hajÿr nare. He quêt me imã quê ha Pahpäm amjia kôt me ina amji caxàr na me imã hahkre pej. Ne quêt Pahpäm Carõ Pejti carôt ri, Jejuto ite amji mã me ihimpej tÿj na me itehcajpa. ⁶ Cu ha Jeju Crixtô na me ajpën hôncô ita kam, nee Pahpäm me, me papê ajpën pê ajteare mã nare, ne cumã me papipën pit. Ne me pahkà jakep me, me pahkà jakep nare itajê me, me Pahpäm mã me papipën pit. Ne cumã Jeju to me pahte amji mã me pahhimpej

xà ata kôt ri me pamā ajpēn kīn, ata na ri cumā impej.

⁷ Pŷhâpà! He curmā ca Pahpām kôt me aprōt kên nare ta? Ne ampo na mā ate amji na me jūm ita jamār, mā cute me ato pry hyr, ca ate me pry hyr? ⁸ He nee Pahpām te hō pry ita tête me amēn nare, ne ihtyj quêt amji wyr me amā akij. ⁹ He cu ha me pahnō cuhkōn cahàc to cuprō, ne hakôt, quê ha ihkrī ne hipôc ri ihnō kam cô, ne ihcacu, ne amji kôt ihwky cunea to kên. Ÿhŷ, ita jïkjê na mā jūm te, Jeju te amji kamhapac xà kaj na, me amā ampo kên kryjre to hahkre xà atajê to me acunea to kên. ¹⁰ Ne jūm ata te me amā ampo kên to hahkre cakrō, wa ityj, nee ate mempar nare na, amji mā me ato hane. Ne imāa, ca ha me anō te kam gapac, neihkôt amji ton na, ca ha hacpŷa mā ate amji jaxâr, ne hipêr Jeju te amji kam hapac xà impejti ata pynâr na, wa ityj me ato amji mā hane. Ne porame amā ampo kên to hahkre to ipa ata, quê ha Pahpām ihytj cute me ato kên xà ata cwyrjapê to ihytj tu ne.

Pê Pawrô nee jūm te impy kà kwŷ jakep to cumā hahkre nare

¹¹ Ÿhŷ me ikjéjê, wa ha me amā amji jarē. He cute me amā ito ihhéj xi catéjê me amā hane he:

— Pawrô cormā mehcunea te mempy kà kwŷ jakepto me cumā hahkre — hane. Wa ha ite me cumā to hahkre to hajyr na, quê ha nee Juta catéjê jõ pahhi kwŷ itajê ame ito kên nare. Ne mēr ampo na mā ame ito kên? Nee mā ampo na nare. He wa mehcunea mā Jeju te pī kam me pancwyrjapê ihtyc xà ata kôt Pahpām te me

pahna amji caxàr na harẽ, na ri ame ikam incryc.
 12 Ne por ame akrã to acto atajê, quê hapacta
 ne ihtŷj amji mã mehhý me incre cunea jakep
 hiahpuro, wa ha nee intête mehcahpérkàr nare.

*Cu ha ajp n to mempeaj ne
 Jow w 13.31-35*

13 Jeju kam me ikj j , p  Pa p m amji w r me
 pam  akij, m r qu  nee pj  kam j m cute amji
 kam hapac x a to pahte amji kam me pajapac x 
 to i himpej nare. Co he! Ca ha nee me anë ate
 amji kamgapac x  t m k n ata k t apa pr mte,
 amji m :

— Taam , j m nee ito i himpej nare ita kam,
 wa ha it j ite amji to amji cajpuaw pr mte, ite
 ampo ton pr mata cunea to — haj r nare. Ne
 qu t am  me akw  k an kam, cute ampo na
 mehpr mti x  ataj  to ca ha me. 14 Ne por Mojxe
 te me hapackre x  ataj , ca ha ihcunea to cupr ,
 ne to pyxit peaj to hane he:

“Qu  ha am  mehcunea k n hanea,
 pom qu  am a amjik n he” hane.

Cu ha pahte me ajp n to haj r na, cu ha ram 
 Mojxe te me pajapackre x  ataj  cunea k t me
 ajp n to. 15 N mri ca ha me ap  ampo k n pyr c,
 ne cama ame ajp n cur , ne ajp n kam me at m
 na, ca ha me caa me ajp n jipej. Cupate ca ha
 at j ateamji kam gapac x  na me amji k p r to
 me apa.

*Pahte mam amji kam me pajapac xà kēn atajē
pē Carō Pejti curê xwŷn
Roman 7.7-25; 8.1-11*

¹⁶ Ÿhŷ me ikjêjê, ca ha Pahpām Carō Pejti te amji kam hapac xà tuw pejti ata kôt me apa na, ca ha nee hipêr ate amji kam me gapac xà tûmkên ata kôt me apa nare. Ne nee ate amji to amji cajpuaw prâmte, ate ampo ton prâmata cunea ton to me apa nare. ¹⁷ Mam pahte amji kam me pajapac xà tûm kên ata me, Pahpām Carō Pejti te amji kam hapac xà tuw pejti ita me, cupê ihhêj rûm ajpën curê xwŷn. Na ri ihtŷj ajpëncahpêrkâr to ipa. Na cu nee me pahte amji kam me pajapac xà pejti to me papa to prâm ata kôt me papa nare. ¹⁸ Cu ha pahte Pahpām Carō Pejti to amji mā me paahimpej na, cu ha nee hipérme hâhcawpa xà me, me to ihhimpej xà atajê to apu amji kam me pajapac nare. Ampo na? Nee hipêrcute me hâhcawpa xà ata me pahto ihhimpej nare.

*Mam pahte amji kam me pajapac xà tûm kên
atajê te hajŷr*

¹⁹ He me pahcunea mā hirâa pê mam pahte amji kam me pajapac xà tûm kêanre te ampo kên cunea na me pahton na, pahte me amji jahkre pej. Itajête hajŷr he:

Me pahnô te me pahprô kaj na ahti na me pyjê
nô caxun me,

hanea ne pyjê nôte impjên kaj na, ahti na jûm
xûmre caxun.

He ihhêj rûm me pahkwÿ pê rop pyràac, ne
pahte amji kam me pajapac xà kam me

panxyre kamme pahpahàmti ton to ame
papa.

²⁰ Ne hanea ne Pahpäm kaj na, pahnõ te amji
mã mepahpäm cahàc kreka cupa me,
pahte me pahkwì to hy to amji kam me
pajapac to me papa me,
pahte me ajpën curê me,
pahte me pajarkwa to ajpën mân kên me,
pahte me pajõxì to me papa me,
pahte ajpën kam me pancryc me,
amji to pit mä amji kam me pajapac to me papa
me,
pahte ajpën cuna mä ame amji jakrâ me,
²¹ pahte ajpën jû na ampo kîn me,
pahkõm ne me papipân me,
amji kîn kam, me kam mare mä me pahkõm
catia me,
me ampo kwì jàhtôa pê itajê pyràcti atajê me.

Ýhý, he mam pahte amji kam me pajapac xà
tûm kên itajê, ihytjy pahte ampokên itajê cunea
ton na me pahto, cu ton to me papa. Ne pom
ite mam ramä me amä ampo cawpa atajê, wa
ha hipér me amä ihcawpa. He cute me ampo
kêanreitajê ton catêjê, quê ha nee jû caxuw
Pahpäm himpej xà krac ri här, necatyt kam,
cumä amji kînti jakryti kam ipa nare.

*Pahpäm Carõ Pejti te amji kam hapac xà tuw
pejti atajê te hajýr*

²²⁻²³ Ne quêt Pahpäm Carõ Pejti te amji kam
hapac xà ajteare mä. Quê ha me Pahpäm Carõ
Pejti te me pamä amji jör na, cu ha me pahte
ampo pejjit ton xà itajê te hajýr he:

me pamā ajpēn kīnti me,
 me pajakryti me,
 ajpēn mā me pampejti ne me pahcarīcti na me
 pahkrī me,
 ampo te me pahto kēn mā me pajūcanār me,
 ajpēn mā me pahcaprī me,
 pahte me ajpēn to impejti me,
 cute amji mā me pahto hajyr me,
 ajpēn mā me ampejti me,
 ampo kēn tête pahte me amji jiprōn to me papa
 me,
 cute amji mā ampo na prām atajē na amji
 jamār peaj me.

Ŷhŷ, Pahpām Carō Pejti ihtŷj pahte ampo pejti
 ton xà itajê cunea na me pahto, cu me ton to me
 papa. Na ri nee jūm xūmre te me hapackre xà
 te ampopejti ita tête me pajiprōn xà hamreare.
²⁴ Ne me papê Jeju Crixtô tekjê atajê te, ramā
 ihhēj ne mam me pahte amji kam me pajapac xà
 tūm kēn atajê cunea jipej, mār cu nee hipērihkôt
 ame papa nare. Na cu ha nee hipêr me pamā
 ampo kēn ton prāmti atajê na me amji jamār, ne
 me ton nare.

*Cu ha Carō Pejti te amji kam hapac xà tuw pejti
 ata kôt me papa*

²⁵ Ne me Pahpām Carō Pejti ata pê me pajō
 Pahhiti, cu carōat kôt me papa. Mā taa, me
 pahtoihhimpej, ne pahte ampo pejti ton na me
 pahto, cu ha me ton to me papa. ²⁶ Na cu ha nee
 ajpēn jirôa pê amji to me pahcati prām nare. Cu
 ha pahte me hajyr na, cu ha cama me ajpēn cyt
 kam tē, ne cama ajpēn jū na amji to prām kam
 me tē.

6

¹ Ÿhÿ, me ikjêjê, quê me akwÿ nõ ihhêaj to ampo kên to, ca ahna me hõmpu, ne me apê Pahpäm Carô Pejti to ate amji mä me ahimpej catêjéatajê, mehtehcajpa, quê ampo kên ton jicu, ne ihcuhtac, ne catyt kam ampo pejti ton to ipa. Ne ate me hapackre xà ata kam, ca ha amji mä me aprïakam, me hapackre. Ne hanea ne ma amji to me guphê, côt cahanea ne mehkôt ampo kên ton kam tẽ. ² Ne ca ha atÿj me ate amji kam gapac xà kam ampo te me ato kêanre atajê to ate ajpën mä mehcajcoc na me ajpën tehcajpar to me apa. Cu hapahte ajpën to me hajÿr to me papa na, cu ha ramã me Crixtô te mepamã harkwa jirêñ xà atajê kôt me amji kampa. ³ Quê ha jûm te amji to ihcakôc to:

— Wa me hirôa pê icati, ne ipej — hane, ne nee cati ne impej nare xà ata kam ri, taa ramã apu amji to amji mä ihhêj to ipa. ⁴ Na cu ha ahpÿanre na, pahte amji kam me pajapac xà na me amji kôpîr to me papa. Na cu ha me pahnõ te pajàpén xà impejti ton na, cu ha pahtÿjhûrêñ me pajakrya, ne cu ha nee amji mä:

— Wa ite itajê jirôa pê ijàpén xà impejti ton — hajÿr nare. Ne quêt cama amji mä:

— Wa ite ijàpén xà impejti ton — hane. ⁵ Na cu ha ahpÿanre na, me pajûrkwa caxuw me amji kampa, ne pahtÿj me amji jàpén xà to me pajàpén to me papa. ⁶ Ne cute me amã Pahpäm jarkwa to hahkre catê ata, ca ha ma me hamã, ne ma cumã, amã ampo atajê to ajcokjê.

Jû wyr cu ha me pahnõ Pahpäm mä pahhêj

⁷ Ca ha nee me anō amji mā ahēj nare! Jū wyr quē jūm Pahpām mā ihhēj. Xà cu me pahnō pajō pur kam, pānkrȳt xȳ pit kre, quē pijamā kamhān nȳre nō cato? Hāpā! Quē ha hȳ pit hapōj. Ita jīkjē na, cu ha pahte amji kam me pajapac xà kēn to pit mā amji kampa, cu ha nee hahpan xà naampo pejti pyr nare, ne hahpan xà na ampo kēn pit cwa. Jū wyr cu pahte ampo kēn ton xà ata kōt, me Pahpām mā me pahhēj, cute me pamā ampo pejti jōr prāmte. Cu pahte ita to amji kam me pajapac na, cu ha me paa, ramā, amji mā me pahhēj. ⁸ Cu ha mam pahte amji kam me pajapac xà tūm kēn ata pit kōt me papa na, cu ha ramā Pahpām kaj na ampȳa mā ame papa, ne me ty, ne me acto rohnȳtti mā. Ne cuha quēt Pahpām Carō Pejti te amji kam hapac xà tuw pejti ata kōt me papa na, cu ha quēt Pahpām cahē na me pahkrī rohnȳtti mā.

Cu ha nee me ampo pejti ton jicu nare

⁹ Cu ha nee me ampo pejti ton to mehkīn hi nare, ne pahtȳj pahte ampo pejti ton xà ata kam me awcanā. Ne hahpan xàa na, quē ha Pahpām me pamāampo pejti gō. ¹⁰ Ne atȳj ate mehcunea mā ampo pejti ton na, ca amji to ahcukij. Ne Jeju kam me pahkjējē to, ca ha me hirōa pē impej.

Pawrō me pancwyrjapē Jeju tyc xà ita to pit mā apu ihcakōc

¹¹ Ita caxuw, wa ha ijūhkra to me amā ihhōc, ca me hōmpu. Mā ihhōc cati pit he, mār ca me ijahkre pej, nāmri pa wa me amā ihhōc.

12 Ne por me amā ihhēj catējē atajē ri, cama amji to ame hàmnān to me ipa. Ne Jeju te amji kam hapac xà kaj na me amā harēn to:

— Ca ha apy kàkwì crire ne hakep xà ata kôt, quê ha Pahpām ihtyìj ana amji capa — hane. Me pajō Pahhitì curê xwŷn te ame to kên cupate ri, nee me amā:

— Pī kam me pancwŷrjapē Jeju tyc xàa kôt, quê ha Pahpām me pahna amji capa — hajŷr nare. **13** Ne cute mempy kà jakep xà ata to me amji kam hapac to me ipa cakrō, nee me Mojxe xwŷ te me hapackre xà cunea kôt me ipa nare. Ne mĕr ampona mā ame amā apy kà jakep prām? Nee mā ampo na nare. Cumā cute me hūnār catējē jàhtôa na, cute amji to me hàmnān prāmte ri ame hane. **14** Ne pa nare, wa quêt me pancwŷrjapē me pajō Pahhitì Jeju Crixtô tyc xà ata to, wa mehcuneamā, ijàmnān to ipa. Ne por Jeju te amji kam hapac xà curê xwŷn te amjikam hapac xà itajē, nee icajpuaw nare. Na ri me imāa, cute amji kam me hapac xà itajē pê ampo tyckro pyràac. Ne hanea ne ite Jeju kôt amji kam ijapacxà ita, nee me hūmre atajē cajpuw nare. Na ri me cumā ite amji kam ijapacxà ita pê ampo tyc kro pyràc, ne ihkéanre. **15** Ne Pahpām mā, jûm te amji kà jakep ata me, cute amji kà jakep nare atajē pipēn pit, na ri me ipijakrut itajē na, nee Pahpām te amji caxàrnare. Cu ha Pahpām te amji kam hapac xà kôt me papa na, quê ha me pahcunea to antuw, ne me pahto intuw. Cu ha me papē curmā ampo tuwti ata, quê ha cormā me pahna amji capa.

Pê Pawrô Pahpâm mã mehkwì cajr n pej

¹⁶ Ne wa it j Pahpâm m  me acajr n to hane he:

—  h y me Ij  Inx , wa cute, ite me hapackre na me ipar ataj  m , wa ha ana ahw , ca me caxw ncaxw m p  me cum  acar cti g , m r qu  nee cum  ampo h pa nare. Ne ca ha me akw  cunea capr , ne me to impej — hane.

¹⁷ Hamre, he nee hip r im , ram  ite me am  ampo jar n itaj  jar n pr m nare. Wa ram  ite ita cw yrjap  amji pupun to k eanre, ne pom ij kam apu icax ti itaj , ram  ip  Jeju m  ij p n cat  na ijar . He nee ipy k  jakep x  cax  ata, ip  Pa p m tekj  na ijarēn nare. Ne qu t ite mehcunea m  Jeju jar n cw yrjap  j m te icahhyrjax  kam cax , ita ri qu t ip  Pa p m tekj  na ijar . Na ri nee hip r j m te, ite amji pupun x  k eanre na iton x  hamreare. ¹⁸ Ne im  me paj  Pahhiti p  Jeju Crixt  te amjia k t, me ap  me ikj j  itaj  cunea to, cute impej na to pr m. Taam , hamre.

PAHPĀM JARKWA CUPAHTI JŌ KÀHHÔC
Canela: PAHPĀM JARKWA CUPAHTI JŌ KÀHHÔC
(Portions)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Canela)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

09d4e460-c38b-52b7-81c1-8300bfeb466a